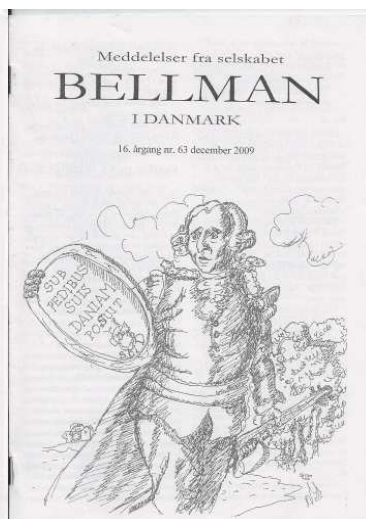
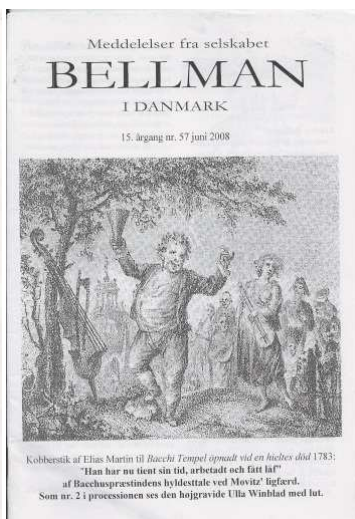
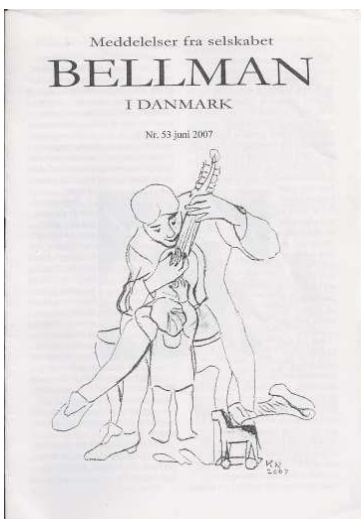
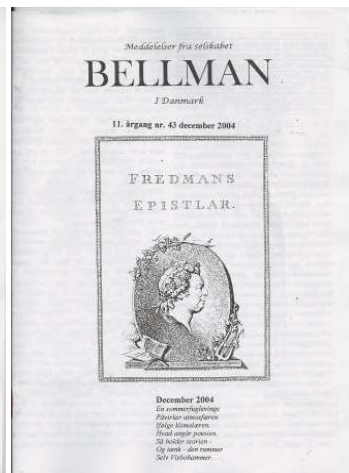
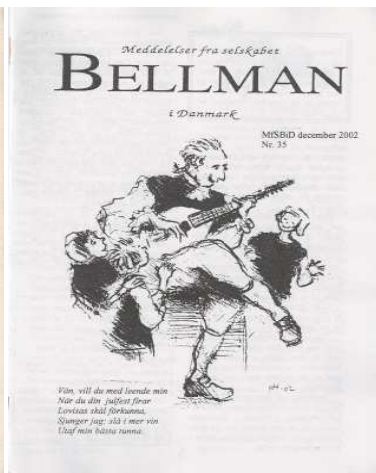
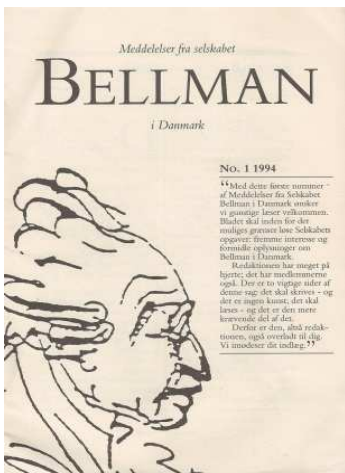

Meddelelser fra Selskabet

BELLMAN

I DANMARK

NR.75 December 2012

Meddelelser fra *Selskabet Bellman i Danmark* for 75. gang

75 numre 1994 - 2012

Sant va dä

MfSBiD åbnede i marts 1994 med en erklæring: redaktionen har meget på hjerte, medlemmer har meget på hjerte. Det har 75 numre vist at, jo vist:

sant va dä,

i senvinteren, forsommeren, september og december er der kommet et blad med tekster om hvad vi skulle komme sammen om, havde været sammen om eller kunne være sammen om, nemlig sider af Carl Michael Bellmans liv og værk, og

sant va dä,

det handlede tit om Bellman i Danmark, i dansk litteratur, i dansk musik, i dansk billedkunst, for det er noget af det vi i *Bellmans andra hemland* kunne bidrage med.

Sant va dä:

det har været morsomt at få lov til at være med og gøre Bellmans herlige digtning og fornemme musiksmag gældende i en dansk sammenhæng.

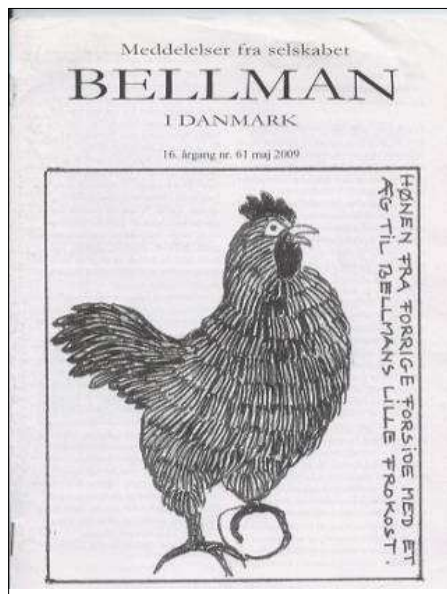
En varm tak for godt følgeskab.

Sandt er det.

Note: *Sant va dä* er de første tre ord i Fredmandigtningen, med de tre små ord hilser Fredman Cajsa Stina, vår syster, hvis flasker skinner så smukt og falder tørstende sjæle i øjnene. Det er Epistel nr. 1 hvori læseren efter god gammel skik i den litterære verden får præsenteret temaet for bogen: *Drick, käre bröder! Skåder glasen om på borden om i krogen!* Med de samme ord ser vi miljøet i bogen optegnet: stockholmske kroer og forlystelsesinstitutioner. Vi præsenteres for dens personer: Jergen Puckel, Benjamin Schwalbe, Erik

Bergström, Anders Wingmark og flere. Det er en lyrisk fortale, men NB: delvis i prosa, og allerede her får vi dens morale: *Vår sorgedag är lång*. FE nr. 1 knytter an til den logiske slutning i FE 81 ved Cajsa Stinas grav da hun *gick till vila, från slagsmål och bal*, værkets tema i koncentration, og FE nr 82 da *äntlig i detta gröna stod Ulla sista gången brud*.

Det svarer helt til Dantes indledning på hans tur gennem livets skov, dets helvede, skærsild og himmel, til Petrarcas sonet nr. 1 om *et ekko af de suk som nærred hjertet /Den første ungdomstid*, og fra Bellmans samtid Goethes indledningsord til *Faust* der har læst sig træt i de fire videnskaber. Etc. – og så videre alle litteraturens hovedværker igennem.

Ill. Hans Lundsteen

75 numre 1994 - 2012 (I): FORSIDER

Bellman omgikkes mange kunstnere. Altså billedkunstnere: Sergel, far og datter Hilleström, brødrene Martin. Han var også meget omhyggelig med at de fine kunstnere de var, illustrerede de udgivelser han selv stod for: *Bacchi Tempel* og Gellerths *Fabler*.

Bellman har inspireret en fornem række af kunstnere gennem de følgende århundreder. Men det tog sin tid inden denne side af Bellmanhistorien fik plads i *Meddelelser fra SBiD*.

Til gengæld har vort selskab ydet ikke uanseelige bidrag til både det kunsthistoriske og det kunstneriske.

Det mangeårige styrelsesmedlem Jens Lund havde Bellmanrelateret billedkunst som sin store interesse, og hele to gange, i 1998 og i 2006, arrangerede han fornemme udstillinger af sådan kunst.

Det første nr. havde Sergels profil af vor digter på forsiden, og således fortsatte det de følgende 33 numre. Nr. 1-6 var redigeret af Søren Sørensen og layoutet af Leif Bohn, som fra og med nr. 7 også indgik i redaktionen. De kørte parløb i fem år og tyve numre, men allerede i nr. 4 blev Fritz Haack inddraget som tegner; han illustrerede Leif Bohns store udgave af oversættelserne fra 1997, og på den baggrund skrev Haack i nr. 8 om det at illustrere Bellmandigtning.

I 1999 blev redaktionen omdannet, Fritz Haack og Hans Lundsteen indtrådte og dannede et triumvirat med chefredaktøren, og således har det fungeret fra nr. 27. Alle tre var og er det endnu, akti-

ve billedkunstnere, illustrerer bøger og tidsskrifter, maler og laver skulpturer, men Sergels profil blev ikke desto mindre fastholdt på forsiden helt frem til december 2002 og blad nr. 35 da Fritz Haack viste Bellman med lut og i skjorteærmer divertere sine sønner med juleviser.

De 40 numre over de næste ti år har vist forsidetegninger af Hanne Bonde, Anne-Marie Steen Petersen, Fritz Haack, Hans Lundsteen, Søren Sørensen, Karen Nordentoft, omvekslende med fotografier af Mikkel Vale og især tegninger af klassiske kunstnere som Johan Tobias Sergel, Antoine Esprit Gibelin, Louis Mazreliez, Wilhelm Marstrand, C.S. Hallbeck, Elias Martin, Pehr Hilleström, Charlotta Ulrica Hilleström, Nikolaj Abildgaard, Albert Edelfeldt og to anonyme.

Fem af disse numre har fotografier eller fotomontager på omslaget.

Inde i bladet kan man i de forskellige numre finde udvalgte illustrationer af de samme kunstnere, men også af nutidige som Liisa Ryömä, Nikoline Werdelin, Hasse Eriksson, Erik Werner, Ole Winther, Åke Sjövall, Peter Kjær-Andersen samt af klassikere som Hogarth, Joakim Skovgaard, Alfred Larsen, Per Nordquist, C.S. Hallbeck og Johan Gottlob Bruselle.

På samme måde som SBiD har inspireret til digte, sange og sceniske værker i de forløbne 19 år, har selskabet fremkaldt illustrationer og billedværker.

75 numre 1994 -2012 (II)

Illustratorer

Jens Lunds enestående redegørelse for 220 års kunsthistorie med specialet *illustrationer gennem 220 år til Bellmans viser og sange* udgør sammen med artikler af andre kunstkyndige mennesker den ene del af skriftseriens femte bind *Bellman i Billed og Digt* 2010. De fleste af de illustratører der har medvirket i bladet, vil også være omtalt i dette værk, men altså netop alene for deres indsats som illustratører til *Fredmans Epistlar*, *Fredmans Sanger* og andre udgivelser.

Det gælder i særlig grad for de klassiske kunstnere som Sergel, Brd. Martin og far og datter Hilleström. Red. ynder at veksle mellem klassiske og nutidige Bellmanillustratører på forsiden, ikke helt mekanisk, men helst. Derfor optræder tegninger og tryk af disse fem stockholmske omgangsvener til Carl Michael den Store også ofte inde i bladet; Johan Tobias Sergel (1740-1814) således i ni numre, de to Hilleströmer i syv. Også arkitekturmaleren Louis Masreliez har været der.

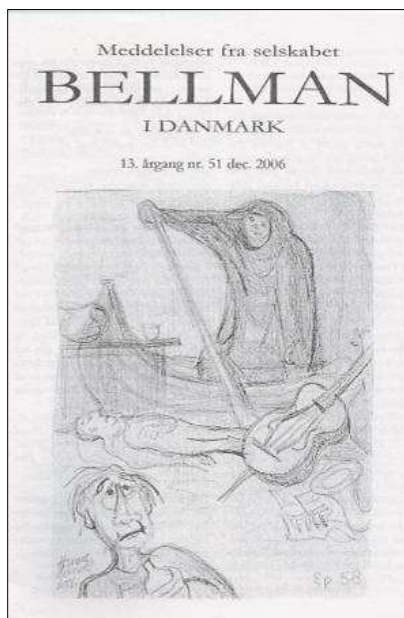
Sergels venlige vært på Charlottenborg i København, maleren Nikolaj Abildgaard (1743-1809), præsenterede Bellmans forbillede, den græske lyriker Anakreon på forsiden af nr. 64, og Bellmandyrkeren Wilhelm Marstrands berømte billede af Fredmans Epistel 51, *Koncerten på Tre Byttor* prydede forsiden nr. 49, og hans *Bellmans Apoteose* kom i udsnit inde i bladets nr. 64. En tredje dansk klassiker er Joakim Skovgaard der er repræsenteret med en bibelillustration i nr.65. To klassiske danske

illustratører var med i 2 numre, Carl Thomsen i nr. 12 og Alfred Larsen i nr. 60.

Den førende finlandske impressionist, maleren Albert Edelfelt (1854-1905), er bedst kendt for sine tegninger til Runebergs *Fänrik Ståls sägner*, men har altså også tegnet Bellman til forsiden nr. 71.

En samtidig kunstner Bellman selv var optaget af og skrev digte om, ja, ofte blev sammenlignet med, var den engelske samfundskritiker William Hogarth (1697-1764) som omtaltes i en artikel i nr. 72 og derfor måtte levere et af sine klassiske grafiske arbejder hertil.

De øvrige er nutidige, kunstnere der for aviser eller bogforlag har tegnet bellmanske motiver som Nikoline Werdelin, Erik Werner og Anne-Marie Steen Petersen, eller det er kunstnere som har tilknytning til Det Gode Selskab: Hanne Bonde, Karen Nordentoft, Ole Winther,

Hanne Bonde

Fritz Haack, Hans Lundsteen og Søren Sørensen.

Hanne Bondes hovedværk er silkemalerier til *Fredmans Epistlar*, tegningerne til Meddelelser fra SBiD er variationer over temaer i epistlerne. Fritz Haack kom ind i arbejdet i sin egenskab af tegner/illustrator, og er derfor ikke overraskende den tegner der har medvirket i de fleste af de 74 hidtidige numre, i 37,3% af dem.

Bladet har dels arbejdet med tegninger osv. som allerede forelå, dels direkte fremkaldt Bellmanrelateret billedkunst. Det eneste tidsskrift MfSBiD kan sammenlignes med, er det svenske *Hwad Behagas* som sjældent eller aldrig bringer illustrationer. Tidsskrifter fra andre danske litterære selskaber optager fortrinsvis fotografier fra møder osv., hvad der svarer til hvad dette blad også gør takket være flittige kameramænd som Erik Harbo, Alex Pedersen og Mikkel Vale.

Indholdet af 75 MfSBiD'er (III): Tekster og temaer

Allerede af forsiden til No.1 1994 fremgik den redaktionelle linje: *Redaktionen har meget på hjerte; det har medlemmerne også*. Den har holdt. Der er blevet informeret og drøftet gennem 74 numre, der er trykt klassiske og nyskrevne digte og sange om og af Bellman; den danske receptionshistorie er blevet belyst, og af og til har skrivende folk også givet udgik til fremmede lande og nærliggende emner.

Tema 1: Bellman i Danmark

Daværende universitetslektor Jens Kr. Andersen gav i no.1 en oversigt *Bellman i Danmark – et forskningsområde*, en oversigt der også var en programmerklæring for Selskabet, og lektor Carl Collin Eriksen fremlagde i samme no. sine planer om den dobbelt-cd der blev til virkelighed i 1999, fem år senere. Festen i anledning af den længe ventede udgivelse blev rapporteret i no. 23/1999.

En særlig tyngde har Selskabets egne skrifter: 1. bind i 11/1996, altså Jens Kr. Andersens *Bellman og de danske guldalderdigtere*, Søren Sørensens *Danske Bellmaniana* som bind 2 i 21/1999. Bind 3 *Bellman og Danmark* v/ Jens Kr. Andersen omtales i no.37/2003. Bind 4 som bl.a. var en hyldest til Leif Bohn, omtales af Jens Kr. Andersen i nr. 51/2006

Op til Holger Drachmanns 150-år 1996 redegjorde Søren Sørensen for *Drachmanns forhold til Bellman* (no.6/1995); året efter behandlede han samme emne med Chr. Winther som dansk Bellmanreceptor. Drachmann dukkede op hos samme skribent 12 år senere i nr.56. H.C. Andersens og Emil Aarestrups fejl i deres oversættelser af Bellman brændemærkede Jens Kr. Andersen i no. 8/1996, mens Søren Kierkegaards anvendelse af Bellman blev undersøgt i no. 10/1996 af mag. art. Jens Staubrand. Bellmansommeren i Hørsholm 1832 belyste Jens Kr. Andersen i 12/1997. Samme skrev om Brandes – Bellman – Tegnér i no.24/2000. ”Den danske sang” og dens forhold til Bellman belyste Søren Sørensen i nr. 26/2000. Samme skribent påviste i no.27

s.å. at Emil Aarestrups *Rimbrev* ikke som hidtil antaget var et originalt digt på en Bellmanmelodi, men en ren oversættelse af et Bellmandigt. Forholdet kommenteredes fire år senere af Jens Kr. Andersen i nr. 43. Af andre forfattere med kendskab til CMB nævnte Hans Lundsteen i no.35/2002 Jakob Knudsen. Holberg var årets klassiker i 2004, Jens Kr. Andersen er ekspert på Holberg og dennes virkning på Bellman, hvad han beskrev i nr.40.

2005 var 200-året for H.C. Andersens fødsel; MfSBiD deltog i fejringen i nr.44. Den danske sang blev valgt til årets klassiker i 2008, og som oplæg hertil skrev Sørensen en redegørelse for Bellmanmelodier i danske sange fra 1783 til 2003 i nr.55/2007. Johanne Luisse Heiberg og Johan Ludvig Heiberg blev fyldigt omtalt i 2012-numrene.

Modtagelsen og anvendelsen af *Fjäriln vingad* kommenteredes i no. 30/2001.

Af og til blev temaet belyst gennem de digte danske digtere har skrevet om Bellman, se Tema 3.

Tema 2: Bellman i det hele taget

Den litteraturhistoriske/litteraturfaglige linje har af indlysende årsager været bærende i samtlige numre. Docent Gunnar Syrén søgte i flere artikler at sætte Bellmans digtning i forhold til moderne litteraturfaglige begreber, som præ-postmodernist (no.2), og som præ-eksistentiaalist (no.8/1996). Ti år senere belyste lektor Per Olsen carpe diem-temaet i CMB's forfatterskab i nr.51.

En særlig vinkel anlagde Jens Lund i no.11/1996 på udtrykket *Bacchi skrud* i Fredmans Epistel 82, idet han tolkede

det som en fallos, og tanken har vakt efterklang overalt. Samme behandlede FE 25 *Blåsen nu alla* i nr.60 og 61/2009.

Oversætterproblemer med netop FE 82 beskrev Red. i no.29/2001 ud fra de seks der forelå d.å. I no. 25/2000 fremlagde Søren Sørensen sit forslag om at læse *Fredmans Epistlar* som en roman. *Hvila vid denna källa* satte samme skribent i litteraturhistorisk perspektiv i nr. 48/2006. Fra nr. 57/2008 indledtes en serie af indlæg om medlemmernes yndlingsepistler.

Fredmans sång nr. 37 om Abraham blev behandlet i nr.37/2003 af samme forfatter, og med Hans Lundsteens artikel om *Bellmans Susanne* i nr.45/2005 kom endnu én af de bibelhistoriske Fredmansange under lup. Lundsteen tog i nr. 48/2006 forholdet mellem FE 23 *Ack, du min moder* og Jobs Bog til drøftelse, og Fritz Haack fortalte i nr. 46/2005 om baggrunden for *Fjäriln vingad*, og i nr. 59/2008 behandlede Karon i FS 5B i forskellige oversættelser.

Stilistiske problemer i Fredmandigtningen behandledes i nr. 72/2012.

Bellmans *Bacchi Orden* tog Ingmar Simonsson frem i nr. 57/2008, i forbindelse med at det var tema for Bellmandagen og Fredmandagen. Bellmans digte til kunsthverven Sergell blev gjort til genstand for behandling af Sørensen i nr.65/2010, og samme forfatter beskrev Bellmans dramatik i nr. 68/2011. .

I no. 14/1997 tog Leif Bohn Bellmans tid som sekretær i 1760'erne op til diskussion. Leif Bohn var optaget af de historiske forhold på Bellmans tid og skrev i no.16/1998 om lys og lamper i 1770'erne. og i no.19/1998 var det

brændevinsforbudet han beskrev, men Sabbatsberg Helsebrønd fik en artikel i no.21/1999. I no.23 var emnet Fattigvæsenet på Bellmans tid. Bellmans gode ven, lægen Anders Blad, fik en portrætartikel i no.27/2000 af den kendte forfatter NN, mens Leif Bohns gode ven Fritz Haack i no.29/2001 optog samtiden med en artikel om mandsklædedragten på Bellmans tid. Teaterslægten Price blev hyldet af CMB, hvad Erik Harbo belyste i no. 36/2003.

I 2011 blev det fulgt op af to artikler om Sveriges historie og om svensk litteratur på Bellmans tid af hhv. Gynnar Syrén og Søren Sørensen, i nr. 2011, og af Olof Holm i no.71/2011 om Stockholm dengang. .

Nogle af de klassiske tekster om vor digter var det redaktionen magtpåliggende at genoptrykke. Det gjaldt Jens Kragh Høsts nekrolog over Bellman i tidsskriftet Nordica 2/1795 i no.4/1995, og fra no. 26/2000 optrykte bladet en række kommenterede citater af Georg Brandes, Johan Ludvig Heiberg, Chr. Molbech, Lise Sørensen, Martin Hammerich, Carsten Hauch, Erik Bøgh, Emil Bønnelycke, Gunnar Ekelöf og O. Schoning.

I samme ånd har vi bragt anmeldelser af nye Bellmanværker, både bøger og cd'er; den slags er der hvert år udkommet flere af, og redaktionen har beflittet sig på at følge med og sikre informationen om udgivelserne, no. efter no., begyndende i no.5/1995. Hans Lundsteen tog i no.25/2000 Bellmans salmedigtning op til drøftelse; det emne skulle han vende tilbage til senere igen, allerede året efter med *Juletanker* i no.31/2001. I 2003 udkom Ulrik Colds cd med Bellmans sal-

mer, hvad Lundsteen også tog sig af i no. 36. Fra og med nr. 64/2010 har Lundsteens arbejde med det der i 2012 blev til en komplet gengivelse af den religiøse digtning, haft fremtrædende plads i bladet, og udgaven blev anmeldt af en gæstesribent Aage Jørgensen i 74/2012.

Værker af Bellmanforskere som Gunnar Hillbom, Leif Landen, Stefan Ekman, Hans Göran Ekman og Johan Stenström er blevet anmeldt grundigt gennem de aktuelle numre.

Leif Bohns samlede oversættelser *Fredmans epistler & Fredmans sange* udkom ikke i SBiD-regi, men omtalen i 13/1997 hører nøje sammen med skriftserien. Bohns forgænger som oversætter hed Charles Kjerulf, komponist og teatermand, og i 1918 skrev han en artikel om fejringen af Bellmans fødselsdag som blev bragt over to numre, 15 og 16.

Søren Sørensens oversættelser til thybomål *Skoel, bette pieger* blev anmeldt af en gæst i no. 32/2002, og i nr. 59/2008 anmeldte Hans Lundsteen Sørensens Bellmanroman *Sisyphos i Slotsvagtten*. Søren Vinterbergs klumme om romanen fra *Politiken* 2010 aftryktes i nr.67 s.å.

Musikken til Bellmansangene behandlede Leif Bohn i no.2/1994 og konkluderede: *Slår man op i en svensk eller dansk visebog på en af Bellmans viser, så vil der uvægerligt ovenover stå: text og musik Carl Michael Bellman* – og det syntes Leif Bohn var helt rigtigt. Nr. 52/2007 er samlet om Bellman og musikken i artikler af Red., Erik Harbo og Søren Sørensen, som i nr.53 s.å. beskrev melodyperne i epistlerne.

En særlig vinkel på Fredmandigtningen anlagde Katrine West i nr.67/2010: maden.

Tema 3: Originale digte

Original digtning viste sig i no.3/1994 med Søren Sørensens *Receptionssang for Selskabet Bellman i Danmark* på melodien *En Potifars* osv.:

Carl Michael Bellman kom aldrig så vidt

At han passerede sundet.

Det er ” i kødet”, i ånden han tit

Fløj frit, fløj frit.

Herefter deler det sig efter historiske digte fra klassikerreolen og moderne digteres bud på genren. Imidlertid skrev Sørensen som oplæg til konferencen i 2006 *Digtere om Bellman* i no.49.

De ældre er, i kronologisk orden : den svenske romantiker Lorenzo Hammar-skölds (1785-1827) sonet til Bellman fra 1806 i no. 11/1996, og Esaia Tegnér's to strofer fra festdigtet til Svenska Akademiens 50-års dag i 1836 kom i no.16/1998; det er den med *en sorg i rosenrødt*. Samme år besøgte Steen Steensen Blicher Sverige, og indtrykkene af Bellmanbusten i Djurgården står i digtsamlingen *Svithiod* 1937 og i MfSBiD no.18/1998. Bellmans enorme indflydelse på litteraturen i 1830'erne fik en besk kommentar af Ingemann i en versroman fra 1840, det gengav bladet i no.19/1998. I no. 14/1997 skandinavi-sten Carl Plougs hyldestdigt skrevet til det skelsættende møde i december 1843 i Skandinavisk Selskab hvor Ploug og Heiberg holdt foredrag om CMB.

Litteraturhistorikeren Lorenz Dietrich-sons *Svenska sången i vårt århundrede*, skrevet i anledning af afsløringen af Bellmans statue på Hasselbacken i Stockholm 1872, aftryktes i no.24/2000. Ti år senere digtede Holger Drachmann

til ære for Blicher og genbrugte FE 77; Erik Harbo fortalte om det i nr.40/2004.

Sophus Claussens digt

Ill. Søren Sørensen
Grave fra *Djævlerier* 1904 blev optrykt og kommenteret, dog kun Bellmandelen; det var i no.7/1995. Bo Bergmans digt om Ulla Winblad kunne læses i nr. 37/2003, og Hans Hartvig Seedorff digtede i 1919 om *Bacchustoget* igennem den nordiske digtning, det citeredes i no.17/1998 med fyldige kommentarer. Polemisk svarede Harald Bergstedt, afholdsagitatoren, i 1929 med sit *Bak-kustoget*. I jan. 1941 hyltede Kjeld Abell Bellman i prologen til en svensk uge i København, det trykte vi et uddrag af i no.30/2001 – det år Kjeld Abell var den danske klassiker.

Så sent som i 1954 digtede nobelpristageren Harry Martinson videre på *Fjäriln vingad*, hvad Red. kommenterede i nr. 43/2004.

Nutidige bidragydere angives i alfabetisk orden: Arish Sharifzadeh Abdi i nr.64/2010, Per Aage Brandt i 20/1999, pseudonymet Havskær Havskærsild har optrådt da udgivelsen af Leif Bohns samlede oversættelser fejredes i no. 13/1997 med en *éloge* som besvaredes af den hyltede med en *eucharisti* på samme bellmanske versemål; Havskær kom igen i no. 23/1999. No.5/1995 havde et af Lars Huldén's *dikter om Bellman* (1992), og han hilste fra søsterselskabet i Finland ved SBiD's 10 års dag med et

nyt digt. Til 10 års festen kom Huldén endda med en vise på *Fjäriln vingad* som vi gengav i nr. 39/2003.

I no. 7/1995 var det Sten Kaaløs *Samtale med Bellman om natten i Skagen* som optog en side af no.8/1996. Jens Lund digtede på FE 9 en sang til formandens 70-års dag i nr. 54/2007. Hans Lundsteen hyldede også Leif Bohn, det skete i nr. 32/2002. Åke Sjövalles prolog til Bellmansfesten ved Bagsvaerd Sø kom efter den første Bellmandag på Sophienholm i no. 34/2002. Tre numre senere tryktes to digte af Sjöwall. Søren Sørensen var fremme i no. 31/2001 med en sang til Nis Bank Mikkelsen på melodien af FE 51, og nr. 38 bragtes hans sonet om *Fjäriln vingad i Cairo*. Indstiftelsen af Fredmandagen til foredrag og oplysning i 2004 fremkaldte et heksameterdigt *Ordmageren* om Fredmanfiguren i Bellmans digtning, og emnet for konferencen i 2006 fremkaldte endnu et heksameterdigt om de digtere der har skrevet om Bellman gennem historien, se nr. 51. Bodil Weydes poetiske rapport fra bagerbutikken i Holte: *Brød og Bellman* fandt plads i no.10/1996.

Tyske bidrag i dansk oversættelse var Heidelore Kluges *in memoriam C.M. Bellman* fra engang i 1990'erne dukkede op i no.25/2000, og fem år senere kom også Johannes Bobrowskis Bellmandigte til syne i bladets spalter, i nr. 46.

Tema 4: Seminarer og konferencer

En særlig tyngde har reportager fra Bellmanseminarier m.v. her til lands og i udlandet af klare grunde haft; det indledtes af Erik Harbos rapport fra en poesifestival på Gotland i pinsen 1995 om *Från Bellman till Bellman*, og det fortsatte

med Hans Nilssons fra et Bellmansymposium i Rendsburg året efter. Begge steder deltog folk fra SBiD.

I oktober 1996 var Selskabet selv vært for en nordisk konference om oversættelser af Bellman; dansk, finsk og islandsk blev drøftet indgående (no.11/1996). To år senere lagde högskolan i Växjö hus og rammer om en konference om Bellmanforskningen i dag, og en af de danske oplægsholdere refererede i 17/1998 derfra. Alle foredragene kom senere i bogform.

Igen i år 2000 var Bellmanforskere samlet, denne gang i Helsingfors/Esbo om *Sångens poetik med särskilt hänsyn til Carl Michael Bellmans diktning*. Herfra rapporterede Randi Larsen og Erik Harbo i no. 27/2000. I 2004 fejrede Bellmansällskapet i Finland sine 30 år med en festival i Helsingfors/Esbo, og herfra refererede Peter Skeel Hjorth i nr. 43.

Et besøg hos vort russiske søsterselskab beskrev Red. i no.31/2001, og i 2003 fejrede den nordtyske by Wismar Bellman-Festtage med deltagelse af Carl Collin og Jens Lund, som rapporterede i nr. 39/2003.

Også Norge kom inden for synshold da Bengt Ole Lindberg i nr.47/2005 refererede fra et Bellmanseminar på Voksenåsen ved Oslo . Konferencen som SBiD stod for i 2006 blev grundigt refereret i nr.51, og da Bellmansällskapet holdt symposium om Bellman og Musiken i Stockholm, førte Per Aa. Saugbjerg penpen med referatet i nr.55/2007.

Note: Som tilrettelægger foretrak Leif Bohn den latinske forkortelse No., mens senere tilrettelæggere, Fritz Haack og Erik Harbo, har anvendt Nr. Derfor har Red. valgt at følge disse skrivemåder.

Arbejdsgruppen: Det er en vigtig opgave at få foldet samlet og heftet selskabets blad *Meddelelser fra Selskabet Bellman i Danmark*. Her følger nogle fotos fra processen, der foregår i formandens hjem Vedbæk

Formanden folder

Fritz Haack samler og Hans Lundsteen hefter

FREDMANDAGEN 2012 i MØSTINGS HUS

Den årlige Fredmandag har traditions-mæssigt som sit formål at følge op på den oplysende del af Selskabets virksomhed, nemlig at udbrede kendskabet til og indsigten i Bellmans digtning og betydning.

Med dette formål for øje, at lade sig oplyse, mødte en smuk skare medlemmer frem i Møstings hus denne eftermiddagsmørke søndag den 18. november, og man fik da at høre et foredrag af styrelsesmedlem Per Olsen, som på den mest fortrinlige måde opfyldte Selskabets "videnskabelige" formål, indsigtfuldt, bredt orienterende om gammel og ny forskning i emnet - og dejlig vittigt.

Eftermiddagen bød på et gensyn med Bellmandagens forestilling, nemlig Tine Topsøe-ensemblets fremførelse af Heibergs "Ulla skal på bal", hvilken Erik Harbo havde optaget på video. Billedsiden

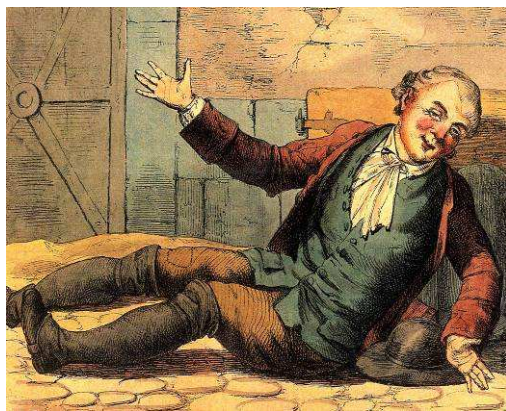
var glimrende og yndefuld, men, muligvis på grund af en fortrædiget mediemuse, sker der gerne noget utilsigtet på lyd-siden ved vore sammenkomster; her var det husets højtalere som tilføjede sære toner til ensemblets smukke sange, som det trods alt lad sig gøre at høre og glæde sig ved.

Et resumé af Per Olsens foredrag følger her:

BELLMANS MASKEBAL Per Olson

Den selvbevidste svenske forfatter Carl Michael Bellman (1740-95) løfter en væsentlig flig af sin digteriske praksis, når han i epistel 9 ("Til konen på Thermopolium Boreale og hendes jomfruer", 1770) lader fortælleren Fredman afslutte visen med linjerne:

Kæreste brødre, her er behag,
her er musik og piger hver dag,
her er Bacchi fester,
her er Freja's gæster,
her er alting,
her er jeg.

Der har gennem tiderne været mange myter om den svenske rokokodigter Carl Michael Bellman, bl.a. har mange blandet privatpersonen og forfatteren Bellman sammen. Fordi viserne og sangene altså handler om øl, fis (se) og hornmusik, må deres ophavsmand også være et fordrunkent, sexfikseret svin (jf. debatten om Jørgen Leth og hans kokkepiges datter). Men de er sandfærdige røverhistorier, som ikke ville holde i byretten. Det er forfatteren, der har udtænkt og nedskrevet teksten, men derefter så at sige overladt ordet til et fiktivt "jeg", der glider ind i en rolle, der kun eksisterer i og gennem teksten selv.

Den episke fortæller hører med til det opdigtede, til fiktionen, og er læserens ”rejsefører”, den der bestemmer hvad vi skal se og høre, og på hvilken måde vi skal se og høre. Det svarer omtrent til forholdet mellem en films producent og instruktør, eller mellem et musikstykkets komponist og dirigent. At forfatteren ikke kan være = fortælleren, kan eksemplificeres ved bl.a. Gustave Flauberts *Madame Bovary* (1857) (”Madame Bovary, c’est moi”, skal Flaubert have sagt) og *Anna (jeg) Anna* (1969) – begge produceret og afsendt af en *mandlig* forfatter, men – i Rifbjergs roman – fortalt af en *kvindelig* jeg-fortæller.

Bellman har skildret verden som et karneval, hvor Bacchus- og Venusdyrkere optræder i festlige maskerade-kostymer, samtidig med at de skjuler andre sider af sig selv bag masken. Den franske kunstteoretiker Charles Batteux hævdede i sin æstetik fra 1746, *Indled-*

ning til de skønne Konster og Videnskaber (da. 1773), at digteren bør have den samme evne som skuespilleren – nemlig at leve sig ind i forskellige karakterer. På karnevallet eller maskeraden kunne man afprøve nye personlige, erotiske og sociale identiteter og spille forskellige roller, lidt ligesom de ”sociale medier” i dag – Facebook, Twitter, You Tube osv. På maskeraden herskede en tilsyneladende frihed og lighed. ”Måske kan man se maskeraden som selve sindbilledet på Gustav III’s og Bellmans tid”, skriver Lars Lönnroth i sin fine afhandling *Ljuva karneval!* fra 2005 – en af de afhandlinger i Bellman-forskningen, som det lykkes at formidle et sammenhængende helhedsbillede af forfatterskabet, bl.a. ved at give sig i kast med teksternes literære egenart og æstetiske virkemidler. En kulturelt lysende epoke sluttede da Gustav III blev myrdet i 1792. Det skete som bekendt på et maskebal. Epistlerne skildrer et socialt univers, man finder i bl.a. John Gays *Tiggerens opera* (1728), William Hogarths humoristiske og satiriske kobberstik-serier og Brechts *Laser og pjalter/Skillingsoperaen* (1928).

Selv skjulte Bellman sig bag sin *conférencier*, reporteren Fredman – ”en berømt urmager uden ur, værksted og varrelager”, dvs. driftskapital – hvilket har gjort det svært at få øje på hans kamæleonagtige særpræg. Den fiktive Fredman er i epistlerne den vittige arrangør, som fra scenen – personligt og underholdende – præsenterer de optrædende personer (fader Berg, jomfru Lone, Jergen Puckel, Ulrikke, Lotte Mollberg, Mowitz m.fl.), og forbinder de enkelte situationer eller numre. Han er som en ra-

dio- eller tv-reporter, der bevarer overblikket og kontrollen, men samtidig giver han et impressionistisk øjebliksbillede – et snapshot – og iscenesætter, kommenterer og tolker i ep. 9, hvad der sker i værtshuset hos konen, hvor man skænker varme drikke, mod nord. Han viser hvad der sker *mens* det sker. I andre epistler fremstilles drikkebrødrene som Bacchushelte, Ulla Winblad og Cajsja

Lisa som kærlighedsgudinder.

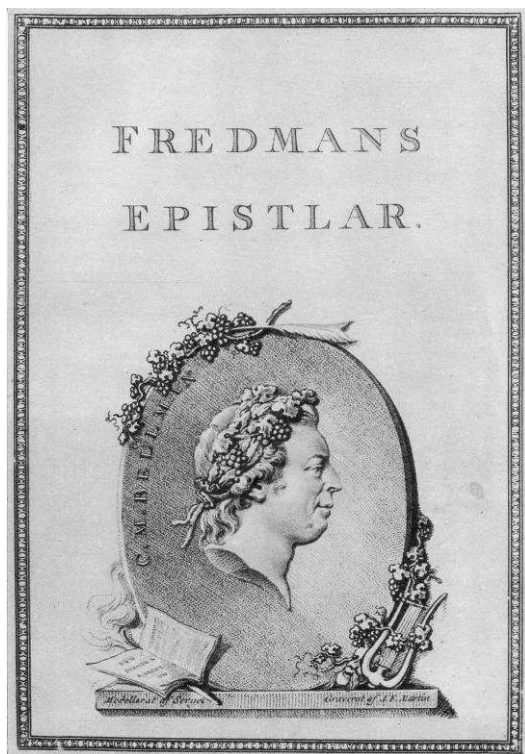
Maskeraden kan også bruges som metafor for de forskellige digteriske roller, som Bellman påtog sig. Han etablerer en tredobbelt scene med forbindelser mellem den borgerlige salon, værtshuset og et mytisk-religiøst plan.

Han optrådte ikke bare som karnevalistisk trubadur, sjofelist og mundtlig entertainer i værtshusmiljøet, men også i rollen som epistlernes forfatter, som religiøs digter, ordensbror, dramatiker, panegyriker og krigspropagandist ved Gustav III's hof. Men hvordan hænger alle disse roller og rollespil sammen, er Bellman – med et 1960'er- begreb –

”attituderelativist”? Altså at han ved, at det hele ”bare” er spil og accepterer denne kendsgerning som sin virkelighed, at tilværelsen ”bare” er en række konventionelle og relative spil, og at ”jeg” ikke har nogen fast identitet. ”Jeg” er dét, ”jeg” gør mig til – i relation til andre.

Der er to hovedområder i Bellmans digtning, hvor det karnevalsk-parodiske og latterkulturen kommer klart til udtryk: det erotiske og det religiøse. I 1700-tallets ordenskapitler, og senere, i 1800-tallets foreninger og klubber, kunne man(d) – ofte under pseudonym eller bag en maske – give frit løb for hvad der ellers ikke kunne praktiseres i hverdagen: et frirum for hemmelige drømme om fri erotik og evig rus. Når epistel 71 blev sunget (”Ulla, min Ulla, säj får jag dig bjuda/rödaste smultron i mjölk och vin?” [Ulla, min Ulla! åh, lad mig dig byde/jordbær med hvidvin og mælk fra spand]), så kendte de fleste *les doubles entendres*, de frække tvetydigheder, og vidste hvad Ulla skulle rime på: ”Ulla, min Ulla, säj får jag dig.....” (et lille ord på sex bogstaver). Det er vist næsten umuligt at finde et dansk rimord (”lad mig”byde dig op til Mazurka”/”madraspolka”)?

Allerede samtiden opfattede en del af Bellmans forfatterskab som parodisk, i den betydning at han ikke blot passivt imiterede, men aktivt transformerede og dermed parodierede sine forlæg. Hans karnevalistisk-parodiske tilgang kan ses i *Fredmans epistler* (1790), som fra begyndelsen er planlagt som en parodi på apostlen Paulus' breve (NT). Det gælder også parodierne på operaarier og bibeltekster, som transformeres til bakka-

nalske tekster og melodier, og derved bliver en dialog eller et vekselspil mellem fx salmen og drikkevisen. Salmens "høje" stil trækkes ned på drikkevisens "lave" stilniveau. Fredmans epistel nr. 23 ("Ak, Du min moder, sig hvem dig sendte/just til min faders seng.") er formelt set en dramatisk monolog ("den svenske litteraturs Hamlet-monolog"), og stilistisk set en burlesk, latterliggørende og "lav" fremstilling af Jobs klage ("Jobs Bog", GT). Hør den i Fred Åkerströms kongeniale fortolkning; jf. Samuel Becketts *Glade dage* (1961) med Winnie, hvis liv består af ukuelige, "glade dage", fordi hun nægter at lade den absurde verden tage modet og livsviljen fra sig. Men selv her lykkes

det Bellman at lade den stinkende fyldebøtte Fredman, liggende i rendestenen, både forbande (str. 1) og velsigne (str. 8) sine forældre. Denne flertydighed og kontrast i mange af epistlerne og sangene er med til at holde Bellmans tekster vedkommende, levende og aktuelle.

I beskrivelsen af det erotiske var Bellman ofte direkte sanselig. Sammenlign fx ep. 72 ("Glimmande nymf, blixtrande öga"/"Strålende mø! Funklende øje!" – "Efterladt ved Cajsas seng, en aften sent") i den originale udgave fra 1771 med 1790-udgaven, hvor sidste del af anden strofe ("Öppna din barm, min ljuvliga trängtan/Och lägg på denna stol/Särk, byxor, koft och kjol." – af moralske hensyn – er udskiftet med en uskyldig beskrivelse af interiøret i værelset. Skildringen fra 1771 kulminerer med "den lille død", orgasmen ("Cajsa du dör, himmel! Hon andas/Döden ger liv och kärlek bortblandas"), men samlejet ender voldsomt, humoristisk og grotesk ("Men Ack, sängbotten sprack/Mitt lårbæn himmel och ack").

Et godt sted at starte, når det gælder Bellman-forskningen, er Carl Fehrmans store og grundige oversigt – fra den svenske, romantiske digter og litteraturhistoriker Per Daniel Atterboms *Svenska siare og skaldar* (1841-55) indtil 1973, hvor hans artikel udkom (*Svensk litteraturtidsskrift*, 1). For den nyeste Bellman-forskning, se mine anmeldelser i *Meddelelser fra SBiD* (nr. 73, 74 og 76).

Mark Twain giver denne korte definition på en klassiker: "'Classic.' A book

which people praise and don't read". Og Ezra Pound skriver, at en klassiker er klassisk, fordi "Litteratur er nyheder som FORBLIVER nye", og "Stor litteratur er simpelt hen sprog ladet med betydning til den yderste mulige grad". For Italo Calvino er en "klassiker (...)" noget, der tenderer til at reducere øjeblikkets bekymringer til en fjern baggrundsstøj, samtidig med at denne baggrundsstøj er noget, vi ikke kan klare os foruden..." Bellman er en "rigtig" klassiker, som overlever alle nyfortolkninger – han kalder til stadighed på nye læsninger; han er mangetydig, flerstemmig, sprogligt spændstig og rytmisk, sanselig – og en del af verdenslitteraturen. Læs en klassiker hver gang du læser en nyudkommet bog. Læs Bellman,

og husk at slukke computeren først. Jeg startede med Bellmans masker, karneval og latteren, der stadig runger. Og jeg slutter med Karen Blixen: "Ikke på dit Ansigt, men paa din Maske skal jeg kende dig!".

Bellman er, med rette, mest berømt for sine *Fredmans epistler* (1790) & *Fredmans sange* (1791), i en flot dansk oversættelse ved Leif Bohn (1997). Dette fiktive, fredmanske univers handler om den erotiske og alkoholiske rus, ekstasen og inspirationen fremkaldt af musikken, sangen og dansen – sanseligheden og ikke mindst kærligheden!

Ps.: artiklen er en stærkt koncentreret bouillonterning af min forelæsning på *Fredmandagen* i Møstings Hus 18.11.2012.

C. M. BELLMANS SALMER

Anm. Niels Refskou

I Danmark kender vi i almindelighed kun Bellman for hans epistler og viser, og skal vi nævne nogle med bibelsk indhold er det Joachim uti Babylon og Gubben Noah. Vi forbinder som oftest Bellman med lystighed, druk og kvinder. Bellman har imidlertid også andre sider, som er værd at stifte bekendtskab med, og derfor er det godt, at Selskabet Bellman i Danmark nu har udgivet Bellmans salmer, gengivet på dansk ved Hans Lundsteen.

Vi har på det sidste set enkelte af Bellmans salmer på dansk, gendigtet af Ulrik Cold, København 2011, men her har vi nu en samlet gengivelse af Bellmans religiøse digtning, som vi finder den i Bellmansällskapetets udgivelse af Bellmans Skrifter, bind XV, Stockholm 1993.

Når man sammenligner Hans Lundsteens gengivelse med Ulrik Colds gendigtning, er det klart, at gendigtningen af salmerne sprogligt set er lettere forståelig end gengivelsen. Det har imidlertid ikke været Hans Lundsteens mening at modernisere Bellmans sprog og begreber, men tværtimod at forsøge at fastholde disse så loyalt som overhovedet muligt, og det er al ære og respekt værd, for dermed får vi et helt andet og mere autentisk billede af Bellmans digtning.

Opgaven med at gengive Bellman til et forståeligt dansk har ikke været let – vi kan blot tænke på, hvor svært det kan være for en nutidsdansker at forstå Kingo og Brorson i originaludgaverne – men den er løst rigtig godt, når man

SKRIFTER UDGIVET AF SELSKABET BELLMAN I DANMARK BIND 6

C.M. BELLMANS SALMER

*Gengivelser på dansk
ved Hans Lundsteen*

REDIGERET AF RANDI LARSEN, HANS LUNDSTEEN & PER OLSEN

sammenligner Hans Lundsteens gengivelse med Bellmans originale tekster. Naturligvis vil der altid opstå problemer fordi dansk og svensk trods alle ligheder er så forskellige, og fordi det svenske, som Bellman skriver også er forskelligt fra moderne svensk, hvad man kan se blot ved slå op i kommentarerne i Bellmansällskapetets udgivelse, men det er lykkedes Hans Lundsteen at løse disse problemer på bedste vis.

I indledningen giver Hans Lundsteen et glimrende, kortfattet overblik over Bellmans religiøse digtnings tilblivelseshistorie, deres placering i den svenske kirkehistorie, deres teologiske tilhørsforhold til den lutherske ortodoksi og dens måde at tolke de bibelske tekster på. Jeg ville nu nok sige, at man måske også skulle inddrage pietismen, da man ikke blot kan se et slægtskab med Kingo, men også i høj grad med Brorson.

Værket er smukt sat op. Der er givet

gode kommentarer til de svært forståelige teologiske steder. Der er et par ærgerlige trykfejl i indledningen, men de skæmmer ikke i nævneværdig grad. Alt i alt en god udgivelse, som tjener Selskabet Bellman i Danmark til ære. Jeg kan kun sige, at det har været en stor fornøjelse aflæse denne gengivelse på dansk af Bellmans religiøse digtning og vil opfordre enhver elsker af Bellmans digtning til at gøre det samme. Det giver en dybere forståelse af Bellmans religiøse univers og åbner yderligere for forståelsen af livssynet i hans epistler og sange. God fornøjelse.

Har du fået Bellmans Salmer?

Ellers kan du henvende dig til Hans Lundsteen hanslundsteen@kabelmail.dk eller adressen Emil Slomans Vej 2, 2, 2000 Frederiksberg eller til Ole Simonson på olesim@post.tele.dk eller adressen Bringetoften 33, 3500 Værløse.

EKELÖF OG BELLMAN

I 1958 blev 50 førende svensksprogede forfattere spurgt hvilke tolv bøger der havde givet de største og rigeste oplevelser? Gunnar Ekelöf kommenterede sine favoritter med ordene: *Detta är en kvälls urvall i ett främmande land, i Grekland. Om jag varit annorstädes, kunde det mycket väl ha hänt att jag velat ha med Montaigne eller Diderot. Men ett namn på listan som jag inte avstår från under några förhållanden är Bellman.*

Læsere af dette blad kan så blot endnu engang konstatere at være i godt selskab.

(I hvilket selskab var Bellman så? Bl.a. biblen, Homer, Horats, Joyce og Edith Södergran).

**SØREN SØRENSEN er fyldt
75 den 10. november.**

**I anledning af formandens
fødselsdag skriver Hans
Lundsteen**

ILDHU

Som dreng skrev han digte, som endnu ufærdige skibe, men fragtende drømmen frem, bevæget af ordets magi, om at blive en duelig digter, Jacobsens bysbo.

De thistedske rytmer hang ved, til glæde for thyboske piger – sidenhen også på lollisk og svensk, italiensk, på russisk og finsk.

Forfatterens vældige verdner af bøger som findes, foruden i Norden og Danmark, i klassiske lande; tag selv og læs dem.

Tag "Kalevala" og læs, hvor meget man først skal igennem før verden finder sin form og man selv bliver himmelsmed, digter og elsker af mer' end papir, men af hvad der står.

Digte er elskovsbørn, døtre af Don Juan.

Man spørger, hvem gider dog være digter, når man betænker, hvor utaknemligt det er:

udkommer i ganske små oplag, som købes af færre endnu; hvor mange retfærdige er der at tælle i byen, halvtreds eller er det blot ti?

En Sisyphos på bogbjerget.

Men ordmennesker tænker ikke i tal, men har den drift, at alting skal sættes i ord – hvordan skal man ellers få luft for det som rører ens hjerte; det må komme andre ved og til gode.

En digter skal ikke forlokke sin læser i

postmodernisternes irgang, men tale ale-
ne om det, som åbner en fælles indsigt:
det eventyrlig bevægede, smerteligst livs-
befordrende; kærligheden og vinen,
drammene, glæden ved humor og ven-
skab og ordenes lyd, alt sammen midt i
vor dødelighed og viden om egen forg(f)
ængelighed.

Se vores skygge, se Movitz, Mon Fre-
re! - men lad os dog gribe af rytmen!

Troldepejl og øjesplint, lysglimt og
hjerterflimmer; hvad ser du i spejlet, min
kære?

Hvem må da ikke digte en salme som
Bellman eller sonetter i helt petrarkiske
mængder?

Og alting med farver og rids fra ord-
mandens dobbelttalent.

Trekvart århundredes ildhu, Bellman-
selskabets formand, uden hvem selskabet
næppe var til, i hvert fald ikke som nu.

Erik Harbo skriver: Fortsat ildhu:

Hvis man skræmmes af Søren Sørensens
ildhu – ordet som Hans Lundsteen så rig-
tigt bruger – er det slet ikke underligt.

Der ligger nogle forunderlige kræfter i
Thy/Thisted drengen – manden - forfatte-
ren - maleren - musikeren - sangeren -
emnerne og titlerne er legio og resultatet
er ikke kedeligt! Søren er manden, der
kan fylde ens mailboks på en enkelt dag.

Søren er slet ikke nogen skræmmende
person – han er en mand med stor vitali-
tet og kræfter som en bjørn, når det gæl-
der de kulturelle sager, han slås for. Han
må som så mange andre kulturfyrårne i
disse år nok se sig takket, men næppe i
pekuniær henseende.

Søren gør så meget for andre menne-
sker, og her kan hele Bellmanfolket eller
Brødrene og Søstre, som man gerne
kalder dem, tale med og blot sige tak
endnu engang – for Søren's fremragende
ledelse af Bellmanselskabet i Danmark
og de litterære selskaber, for det uselvi-
ske arbejde Søren har udført og fået gen-
nemført på ganske få år. Nu venter han
blot på sammen med os andre, at Kultur-
ministeriet og medierne skal få øje på os
og lade retfærdigheden ske fyldest.

Det ske mens vi kan opleve det!

Formanden tegner:

CMB

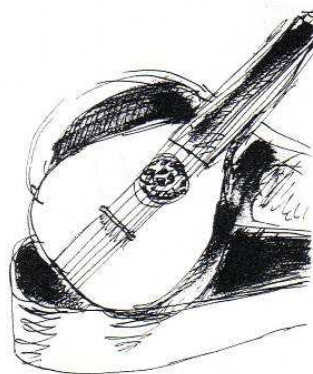
Højskoletilbud til medlemmerne

Med dette nummer følger en folder, et programblad med et rigtig godt tilbud til Selskabets medlemmer: Verdens ældste pensionisthøjskole, Tisvilde Højskole, arrangerer i dagene 2. – 4. april 2013 et kursus i Carl Michael Bellman, og tilbyder en rabat på 300 kr. på kursus og ophold, ordinær pris 2095, dvs. hele 14,3 %. Man skal blot ved tilmelding oplyse at man er medlem af SBiD.

Musik på Fuglsang

Citrinchen

INDHOLD

Leder *Sant va dä*

Søren Sørensen:

75 numre 1994 - 2012

I Forsider

II Illustrationer

III Tekster og temaer

Arbejdsgruppen:

Fredmannsdagen 2012 i

Møstings Hus

Per Olson: *Bellmans maskebal*

C. M. Bellmans salmer:

Anm. Niels Refskou

Ekelöf og Bellman

Søren Sørensen er fyldt 75 den

10. november: Hans Lundsteen

og Erik Harbo skriver

Formanden tegner:

Højskoletilbud til medlemmerne

Styrelsen for

Selskabet Bellman i Danmark

Formand: forfatteren Søren Sørensen

Næstformand: bioanalytiker Dorte Jepsen

Sekretær: provst Hans Lundsteen

Kassemester: Alex Pedersen

Øvrige medlemmer:

Viceskoleinspektør Fritz Haack

Operasanger Erik Harbo

Cand. pæd. psyk. Eva Holbek

Natpræst Mikkel Vale

Gymnasielærer, mag.art. Randi Larsen

Billedhuggeren Karen Nordentoft

Lektor mag. Art. Per Olsen

Tilknyttet styrelsen som særlig sagkyndig:

Advokat Claus Arup

Skuespiller Nis Bank Mikkelsen

Udgiver: Selskabet Bellman i Danmark

Adresse: Ellekrogen 28, 2950 Vedbæk

Tlf. 45 89 36 35

Redaktion: Søren Sørensen, ansv.

Fritz Haack, Hans Lundsteen

Layout og tryk: Erik Harbo

Redaktionsudvalg: Foreningens styrelse

Eftertryk af artikler er velkomne mod

kildeangivelse og honorar

SALG AF BØGER:

Skrifter udgivet af SBiD: Alle gratis for medlemmer så længe oplag haves:

1. Bind: Jens Kr. Andersen: Bellman og de danske guldalderdigtere

2. Bind: Søren Sørensen: Danske Bellmaniana

Torben Krogh m.fl.: Bellman og Danmark

M.Brøndsted: Nyere Bellman-studier og komm.

Bellman i Billed og Digt 2011 348 kr.

Lars Huldén & Jennie Nell: Carl Michael

Bellmans liv og værk

Hans Lundsteen: C. M. Bellmans salmer

Salg af CD og DVD

Erik Harbo m.fl.: Bellman i Kbh. Bymuseums

Havesal (udg. 2012) dvd specialpris 80 kr.

Nis Bank-Mikkelsen & Bellmaniakvartetten (17 numre) 100 kr.

Erik Harbo: Bellman om kroer, kvinder og Karons båd (17 numre) 80 kr.

Bengt Ole Lindberg: Balladen om Ulla 80 kr.

Andre bøger:

Beiträge zu Bellman, Heft 1: 2001 50 kr.

I. Simonsson: Bellmans värld – roman 100 kr.

Søren Sørensen: Skoel bette pieger 50 kr.

Søren Sørensen: Sophienholmsonetter 30 kr.

Medlemspriser. Forsendelsesomkostninger betales af medlemmet.

Henvendelse til Ole Simonsen, Bringetofte 33

3500 Værløse. olesim@post.tele.dk t.4497 6059

Følgende bøger bestilles hos Eva Holbek på evaholbek@gmail.dk: Leif Bohn, Carl Michael Bellman: Fredmans Ep. og Sange (på dansk). Pris kr. 175.